

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/119/2005

PREFERENCJE W WYBORACH PREZYDENCKICH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Udział w wyborach prezydenckich zapowiedzieli już prawdopodobnie wszyscy liczący się pretendenci do najwyższego urzędu w państwie. Wydarzeniem ubiegłego tygodnia była decyzja Włodzimierza Cimoszewicza o kandydowaniu w wyborach. Wcześniej na uczestniczenie w nich zdecydowali się także m.in. Henryka Bochniarz, Maria Szyszkowska oraz Stanisław Tymiński.

Obecnie¹ na trzy miesiące przed wyborami prezydenckimi udział w nich deklaruje nieco ponad dwie trzecie dorosłych Polaków (67%). Pojawienie się nowych pretendentów do fotela prezydenckiego i zaostrzenie wyborczej rywalizacji przyczyniło się do wzrostu (o 3 punkty) zapowiadanej frekwencji.

Tabela 1

9 października odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	III '05	IV '05	V '05	VI '05*	VII '05
	w procentach				
Na pewno wezmę w nich udział	64	66	65	64	67
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	17	18	15	21	19
Raczej nie wezmę w nich udziału	19	16	20	15	14

* Do maja '05 pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?”

Decyzja Włodzimierza Cimoszewicza o starcie w wyborach prezydenckich wprowadziła w wyraźny sposób nie zachęciła niezdecydowanych i niechętnych do pójścia do urn, jednak przyczyniła się do krystalizacji preferencji wyborczych. Miesiąc temu niemal co czwarta osoba zapowiadająca udział w wyborach prezydenckich (23%) nie wiedziała, na kogo odda swój głos. W lipcu odsetek wahających się, kogo poprzeć, zmniejszył się o 10 punktów (do 13%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (182) zrealizowano w dniach 1-4 lipca 2005 roku na liczącej 1021 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 2

Osoby deklarujące udział w wyborach prezydenckich, ale niemające sprecyzowanych preferencji	Wskazania według terminów badań			
	IV '05	V '05	VI '05	VII '05
	w procentach			
	11	14	23	13

Przystąpienie Włodzimierza Cimoszewicza do wyborczej rywalizacji w zasadniczy sposób wpłynęło na układ preferencji w wyborach prezydenckich. Marszałek Sejmu jest obecnie faworytem w wyścigu do fotela prezydenckiego - zamierza na niego głosować niemal jedna trzecia badanych deklarujących udział w październikowych wyborach i mających sprecyzowane preferencje (31%). W ciągu ostatnich dwóch miesięcy, kiedy Włodzimierz Cimoszewicz zapowiedział, że po zakończeniu obecnej kadencji parlamentu wycofa się z polityki, a ostatnio zmienił swoją wcześniejszą decyzję i ogłosił, że będzie kandydować w wyborach, poparcie dla niego zwiększyło się ponad dwukrotnie.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH PREZYDENCKICH
I ZDECYDOWANYCH W SWYCH PREFERENCJACH

Tabela 3

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IV '05	V '05	VI '05	VII '05
	w procentach			
Włodzimierz Cimoszewicz	15	14	-	31
Lech Kaczyński	21	22	25	20
Zbigniew Religa	22	15	19	13
Andrzej Lepper	13	14	12	12
Donald Tusk	9	13	11	9
Marek Borowski	9	10	14	5
Maciej Giertych	2	2	4	3
Jarosław Kalinowski	-	-	3	3
Henryka Bochniarz	-	-	-	1
Maria Szyszkowska	-	-	-	1
Stanisław Tymiński	-	-	-	1
Inny kandydat	7	7	7	1
	N=639	N=585	N=504	N=593

Wraz z pojawieniem się nowego pretendenta do urzędu prezydenckiego zmalały szanse wyborcze większości pozostałych kandydatów, poza Andrzejem Lepperem i Jarosławem Kalinowskim.

Drugie miejsce w przedwyborczym rankingu zajmuje jego dotychczasowy lider Lech Kaczyński - zamiar oddania na niego głosu deklaruje co piąty potencjalny uczestnik wyborów mający wykrystalizowane preferencje (20%). W ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla Lecha Kaczyńskiego spadło o 5 punktów procentowych.

Kolejne miejsca ze zbliżonym poparciem społecznym zajmują Zbigniew Religa (13%) oraz Andrzej Lepper (12%). O ile jednak notowania Zbigniewa Religi wyraźnie się zmniejszyły (o 6 punktów), o tyle kandydatura przewodniczącego Samoobrony ma tyle samo zdeklarowanych zwolenników co miesiąc temu.

Lipiec jest kolejnym miesiącem spadku notowań Donalda Tuska. Obecnie chce na niego głosować 9% badanych deklarujących udział w wyborach prezydenckich i mających sprecyzowane preferencje (o 2 punkty mniej niż w czerwcu, a o 4 punkty mniej niż w maju).

Zgodnie z przewidywaniami, decyzja Włodzimierza Cimoszewicza o kandydowaniu w wyborach prezydenckich osłabiła poparcie przede wszystkim dla kandydatury Marka Borowskiego. Liczba jego zwolenników zmalała w stosunku do czerwca o 9 punktów (do 5%).

Stosunkowo mniejsze poparcie mają pozostali uwzględnieni w naszym badaniu kandydaci do fotela prezydenckiego: Maciej Giertych, Jarosław Kalinowski (po 3%) oraz Henryka Bochniarz, Maria Szyszkowska i Stanisław Tymiński (po 1%).

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. 9 października odbędzie się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Raczej nie wezmę w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	67	19	14	1021
Płeć				
Mężczyźni	74	13	14	486
Kobiety	61	25	14	535
Wiek				
18-24 lat	67	17	15	155
25-34	67	24	10	186
35-44	66	19	14	167
45-54	68	17	15	208
55-64	78	13	9	126
65 lat i więcej	58	22	20	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	65	18	17	375
Miasto do 20 tys.	69	18	12	129
20-100 tys.	64	23	12	201
101-500 tys.	70	17	13	194
501 tys.i więcej mieszk.	70	18	12	121
Wykształcenie				
Podstawowe	58	22	20	295
Zasadnicze zawodowe	70	17	14	261
Średnie	69	18	13	354
Wyższe	79	18	3	111
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	76	20	4	59
Prac.umysł.niż.szczebla	65	23	12	86
Pracownicy fiz.- umysł.	66	19	15	97
Robotnicy wykwalifikowani	72	11	17	80
Robotnicy niewykwalifik.	58	25	16	50
Rolnicy	73	19	8	54
Pracujący na własny rach.	77	15	9	36
Bierni zawodowo				
Renciści	59	19	22	108
Emeryci	68	18	15	209
Uczniowie i studenci	65	17	18	76
Bezrobotni	65	22	13	119
Gospodynie domowe i inni	72	20	8	46
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	65	21	13	128
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	68	17	16	74
sekt. pryw. poza rolnict.	71	18	11	209
prywatnym gosp. rolnym	71	21	8	55
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	68	17	15	136
301-500	64	21	15	171
501-900	64	21	15	236
901-1200	83	7	9	75
Powyżej 1200 zł	80	18	1	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	20	18	322
Średnie	67	20	13	436
Dobre	73	16	11	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	66	20	14	90
Raz w tygodniu	69	20	11	521
1-2 razy w miesiącu	69	18	13	174
Kilka razy w roku	64	18	18	167
W ogóle nie uczestniczy	55	16	29	69
Poglądy polityczne				
Lewica	78	11	11	152
Centrum	66	20	14	307
Prawica	81	14	5	284
Trudno powiedzieć	48	27	25	276

Tabela 2. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?
 1 - Henryka Bochniarz; 2 - Marek Borowski; 3 - Włodzimierz Cimoszewicz; 4 - Maciej Giertych;
 5 - Lech Kaczyński; 6 - Jarosław Kalinowski; 7 - Andrzej Lepper; 8 - Zbigniew Religa

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	1	5	31	3	20	3	12	13
Płeć								
Mężczyźni	1	6	28	3	21	3	12	13
Kobiety	0	3	36	3	20	3	11	12
Wiek								
18-24 lat	3	9	26	3	19	2	10	8
25-34	0	6	28	1	24	2	9	21
35-44	1	4	23	6	12	4	12	13
45-54	0	5	36	1	24	3	14	10
55-64	0	1	42	5	14	2	13	13
65 lat i więcej	0	3	34	1	27	4	12	10
Miejsce zamieszkania								
Wieś	1	5	23	3	22	6	20	14
Miasto do 20 tys.	0	1	37	3	26	0	12	8
20-100 tys.	0	6	38	1	18	2	10	9
101-500 tys.	1	6	34	4	15	2	5	20
501 tys.i więcej mieszk.	0	4	36	2	23	0	4	6
Wykształcenie								
Podstawowe	0	4	24	3	20	6	23	10
Zasadnicze zawodowe	1	4	27	5	23	3	18	12
Średnie	1	5	38	1	18	1	4	16
Wyższe	0	7	36	1	21	0	0	9
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	6	33	0	23	2	0	4
Prac.umysł.niż.szczebła	0	2	39	0	19	2	3	19
Pracownicy fiz.- umysł.	0	2	22	5	23	2	14	15
Robotnicy wykwalifikowani	0	9	23	0	22	0	17	22
Robotnicy niewykwalifik.	0	9	55	0	7	0	17	3
Rolnicy	2	0	20	0	18	17	26	13
Pracujący na własny rach.	0	10	25	5	27	0	7	8
Bierni zawodowo								
Renciści	0	2	22	2	30	4	20	14
Emeryci	0	3	39	3	18	3	12	11
Uczniowie i studenci	5	7	33	2	24	5	2	5
Bezrobotni	0	8	31	9	16	1	13	11
Gospodynie domowe i inni	0	8	32	0	16	0	7	19
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	3	36	1	23	1	4	16
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	10	32	0	19	2	10	9
sekt. pryw. poza rolnict.	0	4	28	3	22	1	12	15
prywatnym gosp. rolnym	2	4	22	2	18	14	17	17
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	0	6	35	3	23	4	18	9
301-500	0	2	24	5	21	4	15	20
501-900	0	5	34	3	19	3	9	14
901-1200	0	7	39	2	13	0	7	17
Powyżej 1200 zł	0	8	41	0	20	0	2	6
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	6	29	5	20	5	14	15
Średnie	0	4	33	3	19	2	13	14
Dobre	1	5	31	1	23	2	9	8
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	2	14	8	26	2	19	15
Raz w tygodniu	1	6	29	3	22	4	12	12
1-2 razy w miesiącu	1	3	34	1	23	0	17	13
Kilka razy w roku	0	3	39	4	15	2	6	14
W ogóle nie uczestniczy	0	11	50	0	9	0	0	5
Poglądy polityczne								
Lewica	0	8	63	2	8	3	1	10
Centrum	1	3	37	2	13	2	15	13
Prawica	0	4	13	4	35	2	12	13
Trudno powiedzieć	1	6	24	3	19	6	19	14

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich? 9 - Maria Szyszkowska; 10 - Donald Tusk; 11 - Stanisław Tymiński; 12 - Inny kandydat

	(%)				
	9	10	11	12	Liczba osób
Ogółem	1	9	1	1	593
Płeć					
Mężczyźni	1	10	2	0	317
Kobiety	1	9	0	2	276
Wiek					
18-24 lat	1	12	2	4	94
25-34	0	6	3	0	109
35-44	1	20	1	1	94
45-54	1	5	0	1	126
55-64	0	9	0	1	87
65 lat i więcej	2	6	0	0	83
Miejsce zamieszkania					
Wieś	0	3	3	0	208
Miasto do 20 tys.	2	8	0	2	79
20-100 tys.	1	12	0	2	109
101-500 tys.	1	11	0	2	120
501 tys.i więcej mieszk.	2	22	0	0	77
Wykształcenie					
Podstawowe	0	8	2	0	143
Zasadnicze zawodowe	1	3	1	1	161
Średnie	1	11	0	2	216
Wyższe	3	20	2	1	74
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	29	0	2	36
Prac.umysł.niż.szczebła	3	14	0	0	49
Pracownicy fiz.- umysł.	0	8	5	4	55
Robotnicy wykwalifikowani	0	7	0	0	51
Robotnicy niewykwalifik.	3	6	0	0	25
Rolnicy	0	0	3	0	32
Pracujący na własny rach.	0	18	0	0	28
Bierni zawodowo					
Renciści	0	4	2	0	51
Emeryci	1	7	0	1	122
Uczniowie i studenci	3	13	0	0	44
Bezrobotni	0	4	3	3	71
Gospodynie domowe i inni	0	17	0	0	29
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	3	12	0	1	77
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	0	12	0	5	44
sekt. pryw. poza rolnict.	0	14	2	0	125
prywatnym gosp. rolnym	0	0	3	0	33
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	0	1	1	0	75
301-500	1	4	3	0	97
501-900	0	10	1	2	134
901-1200	0	11	0	4	55
Powyżej 1200 zł	4	20	0	0	46
Ocena własnych war. mater.					
Złe	0	4	1	1	172
Średnie	1	8	1	2	250
Dobre	1	17	1	1	170
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	4	7	0	2	49
Raz w tygodniu	1	8	1	1	307
1-2 razy w miesiącu	0	7	2	0	108
Kilka razy w roku	0	16	0	0	96
W ogóle nie uczestniczy	4	17	0	4	33
Poglądy polityczne					
Lewica	2	2	0	1	112
Centrum	0	9	4	2	174
Prawica	1	15	0	1	205
Trudno powiedzieć	1	7	0	1	102